

Blok tematyczny: Szkoła, szkolne obowiązki i przyjemności.

Temat dnia: Samogłoski i spółgłoski wracają z wakacji.

Cel lekcji: Rozwijać umiejętność pracy w zespole. Kształcić twórcze talenty dzieci. Utrwalić nazwę bieżącego miesiąca. Kształcić słuch językowy. Przypomnieć wiedzę o samogłoskach i spółgłoskach. Wdrożyć do samodzielnego rozpoznawania głosek i ich funkcji oraz układania ich w wyrazy. Gromadzić i utrwalać słownictwo.

Pomoce:

Uczeń: przybory szkolne.

Nauczyciel: papierowe czapeczki kolorowe (żółte, zielone, białe) z nadrukowanymi literami alfabetu, samogłoski na czerwono i spółgłoski na niebiesko i odpowiadające im tekturki w kształcie czapek do przyklejenia na tablicy, kopie wierszyków: *Jestem A...*, *Jestem B...* dla wszystkich dzieci, drobne przedmioty (ołówki, gumka, zeszyt), koperty z literami dla każdego dziecka.

Zapis w dzienniku: Powitanie. Podanie daty. Powtórzenie nazwy miesiąca. Powrót z wakacji samogłosek i spółgłosek – zabawa ruchowa. Jedzie pociąg z daleka. Układamy wyrazy, obserwując pociągi głosek. Praca z krótkim tekstem rymowanki. Opera samogłosek - wyśpiewujemy, by zapamiętać. Teatryk głosek. Które ciche, a które głośne. Wysłuchiwanie głosek w wyrazach. Rozpoznawanie i wskazywanie głosek w wyrazach. Utrwalanie wiadomości.

Przebieg zajęć:

1. Powitanie. Podanie daty. powtórzenie nazwy miesiąca. N. mówi, że wyrazy też wróciły z wakacji. Chcą jak najszybciej przywitać się z dziećmi i chcą być zapisywane i czytane. Pojedziemy teraz na dworzec głosek i odbierzemy je z pociągu. Na pewno się ucieszą. Ustawcie się w jeden długi pociąg, którym głoski wracają z wakacji.

2. N. rozdaje dzieciom przygotowane wcześniej czapki z nadrukiem. Pozwala im dokładnie przyjrzeć się czapkom i zapamiętać swoją głoskę. Wspólnie przypominamy, które z głosek to samogłoski, a które spółgłoski. Następnie pociąg rusza w takt piosenki:

Jedzie pociąg z daleka,

Ani chwili nie czeka.

Konduktorze łaskawy,

Zawieź nas do Warszawy!

Tymczasem N. wydaje kolejne polecenia:

- Uwaga, samogłoski wysiadają, ustawiają się pod ścianą i czekają na przesiadkę! (ewentualne błędy popełniane przez dzieci N. poprawia na bieżąco i za chwilę dla sprawdzenia skuteczności swojego działania powtarza jeszcze raz to samo polecenie).
- Uwaga samogłoski przedstawiają się. Dzieci po kolei występują z szeregu i mówią: Jestem A, wracam z wakacji, kto mnie zapamięta? Jestem A, wracam z wakacji, kto mnie zapamięta? (itp.) Pozostałe dzieci odpowiadają: My zapamiętamy!
- N. klaszcze! Uwaga! Przesiadka! Zajechał pociąg dla samogłosek. Samogłoski wsiadają do pociągu! (zabawa się powtarza).

- Uwaga teraz mamy przystanek dla spółgłosek. Wsiadajcie spółgłoski, ustawcie się pod ścianą, musicie zaczekać na swoją przesiadkę!
- Kto wysiadł z pociągu i czeka na przesiadkę? Spółgłoski przedstawiają się na podobnej zasadzie. Jestem B, wracam z wakacji. Kto mnie zapamięta?" Dzieci: My!

Wielokrotne powtórzenie ćwiczeń słowno - ruchowych w różnych wariantach powoduje zapamiętywanie wymaganych treści.

I tak:

Uwaga nasz pociąg jedzie dalej! Teraz głoska B pojedzie zaraz za głoską A, a głoska U stanie za głoską T itp.

albo:

Uruchamiamy nieduży pociąg podmiejski. Cztery wagoniki. Pierwszy wagonik to głoska W, drugi wagonik to głoska O, trzeci wagonik głoska D i ostatni wagonik głoska A. Jaki napis można przeczytać na tym pociągu (dzieci stają twarzą do czytających). Ten wariant ćwiczenia też można powtórzyć nawet kilkanaście razy, aby wszystkie dzieci wzięły udział w zabawie. Dobrze przygotowane czapki z literami pozwolą także na bieżąco segregować głoski (kolor czerwony i niebieski).

3. Praca z krótkim tekstem rymowanki(Przeczytanie tekstu, próby powtarzania za N.)

Poprzez miasta, poprzez wioski

Wieżę pociąg samogłoski

Koła nuć refren ten:

aą, eę – aą,eę...

Mknie przed siebie, w słońcu lśni

Głośno gwizdże - i, ii, iii...

Pośród różnych dźwięków stu

Skrzypi wagon - y, o, u - y, o, u...

Pytania stawiane przez N.

Gdzie jedzie ten pociąg? Pociąg jedzie poprzez miasta poprzez wioski.

Jaki refren nuć koła? (nuć, czyli śpiewają cichutko, słowo pochodzi od wyrazu nuta)

Jak skrzypi wagon?

4. Zapamiętujemy samogłoski: Śpiewamy na dowolną nutę: a,e,i,o,u,y, a,ę (operowo, rokowo, rapując (inwencja dzieci).

5. Zapraszamy do teatru samogłosek i spółgłosek. N. zapowiada:

Najpierw zobaczymy przedstawienie pt. *Głośne samogłoski* (N. objaśnia dzieciom naturę samogłosek).

Dzieci w czapkach jak wyżej w roli samogłosek. N. każdemu z nich podpowiada kwestię do wypowiedzenia. Jeśli trzeba, pomaga wypowiadać zdanie.

Rozpoczyna się przedstawienie. N. w roli konferansjera mówi:

Szanowne Panie! Szanowni Panowie! Kurtyna w górę! Zobaczycie występ artystek światowej sławy! Witamy samogłoski! Czekaliśmy na nie całe wakacje! Ale oto są! Brawo! Brawo! Dzieci samogłoski wychodzą na środek i kłaniają się pozostałym (widzom), a następnie wyraźnie wypowiadają swoją kwestię.

Jestem A - tra-la-la!

Jestem Ą - tro- lą - lą

Jestem E - tre -le -le,

Jestem Ę -trę -lę - lę,

Jestem I - Tri -li -li,

Jestem O - Tro -lo lo!

Jestem U - Tru -lu -lu!

Jestem Y - Try -ly -ly

Po prezentacji następują brawa.

Następnie powtarzamy kolejne zdania i staramy się wysłuchać ile razy w danym zdaniu wystąpiła dana samogłoska, bez spoglądania w tekst.

Przedstawienie pod tytułem: Cichutkie spółgłoski (podobna obudowa inscenizacyjna):

Dzieci po kolei wypowiadają zdanie (dla dobrego efektu N. wypowiada wzór. Stara się wypowiedzieć spółgłoskę, bez udziału spółgłoski i wówczas ona jakby "więźnie w gardle", robi się słabo słyszalna).

Jestem B - cichutkie.

Jestem C - cichutkie.

N. zwraca uwagę na charakterystyczną cechę wymowy spółgłosek - kiedy chcemy je wypowiedzieć bez pomocy samogłosek. I po takiej prezentacji mówi: Przepraszamy widzów, ale nasze spółgłoski są tak cichutkie, że nie potrafią wystąpić same na scenie i potrzebują pomocy samogłosek. Jaka samogłoska pomoże wystąpić spółgłosce B?

Teraz dzieci wspólnie konstruują rymowanekę, gdzie podstawą jest spółgłoska, ale jej rozwinięcie stanowi samogłoska. recytują więc następujący tekst:

Oto be
be -be -be

Oto ce
ce -ce -ca. (ćwiczenie można dzieciom pokazać, łącząc samogłoski z różnymi spółgłoskami).

Oto to

To -to -to (itd.)

6. Wysłuchiwanie głosek w wyrazach. N. przygotowuje różne przedmioty(ołówek, zeszyt, gumkę) i prosi o podzielenie wyrazów na głoski.

Jaką głoskę słyszycie na końcu wyrazu *wakacje*?

Podajcie trzy wyrazy, które rozpoczynają się na tę głoskę? (ekran, Ewa, ekierka)

Jaką głoskę słyszycie na początku wyrazu *sowa*?

Kto poda trzy wyrazy, które rozpoczynają się tą samą głoską, którą kończy się wyraz *niebo*?

Jaką głoskę słyszycie na końcu wyrazu *mysz*?

Kto napisze na tablicy wyraz *kreda* i zaznaczy kolorem czerwonym i niebieskim odpowiednie głoski? (Zalecone powielanie podobnych tego typu ćwiczeń. Wyrazy powinny być łatwe, znane dzieciom).

7. Koperty z literami. N. mówi: macie przed sobą zestawy literek. Będę za chwilę wypowiadać głoski, a wy wybierajcie te, które słyszycie i układajcie je po kolei. Jakie wyrazy macie przed sobą? (r-o -k, t -r -a -w -a itp) (bardzo wolne i wyraziste czytanie N., aby dzieci mogły znaleźć odpowiednie literki)

Inny wariant ćwiczenia. N. podaje głoski w dowolnej kolejności, a zadaniem uczniów jest najpierw je wyłonić, a potem ułożyć wyraz. Np. N. mówi o - r - k (dzieci układają: rok). (itp.)

Zadanie domowe:

Przepisz w liniaturze wszystkie samogłoski (a e i o u y ą ę). Ułóż wyrazy z podanych niżej ciągów liter i zapisz je w zeszycie. Naucz się ich poprawnej wymowy i utrwal znaczenie.

1. a w t r a

2. c t a l i a b

3. a k e d r

4. z o r a b